

Franckesche Stiftungen zu Halle

Pro Scholae Patrono Principe Vota Pvblca

Vockerodt, Gottfried

[Gotha], 1718

VD18 13074644

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-197279](#)

65. C. 12

65 E. 19

**PRO SCHOLAE PATRONO
PRINCIPE
VOTA PVBLICA.**

R_{Edit}
octauus AVGVTI dies,
redditque auspiciatissime
SERENISSIMI PRINCIPIS,
AC DOMINI,
FRIDERICI,
DVCIS SAXONIAE,
IVLIAE, CLIVIAE, MONTIVM, ANGRIAЕ,
ET WESTPHALIAE,
LANDGRAVII THVRINGIAE, MARCHIONIS MISNIAE,
COMITIS PRINCIPIS HENNEBERGIAE,
COMITIS MARCAE, ET RAVENSBERGAE,
DYNASTAE RAVENSTEINII, ET TONNAE,
DOMINI NOSTRI CLEMENTISSIMI,
LVCEM NATALEM,
desideratissimam, & maxime optabilem
SERENISSIMAE DOMVI FRIDENSTEINIAE,
curiis EIVS supremis, & imis,
choris, forisque omnibus,
patriae proceribus, ciuibus, vicinis, exteris,
quotquot delectantur Germaniae decore, ac robore,
publicae salutis, & libertatis praesidio,
laetius quotannis augescente, & efflorescente augustius
SERENISSIMAE STIRPIS SAXON. ERNESTINAE PROPAGINE
FRIDENSTEINIA:

EIVS-

EIVSDEMQVE fauent rebus secundis,
incrementis sobolis,
ad spem virtutis, & gloriae auitae adolescentis,
consiliorum, & institutorum successibus,
operum, & factorum celebritati:
nec vlli tamen optabiliorem
quam ILLVSTRI GYMNASIO GOTHANO.
Fuisse in fatis,
vt sub lustrationem EIVS nasceretur
ad ILLVD illustrandum, ornandum, & amplificandum
natus quasi praecipue visus PRINCEPS,
cum dudum esset publice demonstratum;
aliquandiu tot noua SERENISSIMI PATRIS PATRIAЕ
in rem scholasticam, & litterariam merita:
tot singularia gratiae in publicos magistros documenta
commemorari potuerunt, & publice praedicari,
quot celebrati sunt dies natales DOMINICI.
Ad FRIDERICIANI imperii auspicia, & clementiae umbram
confugientes discentium coetus quotannis frequentiores:
docentium expletus numerus, amplificata dignitas, aucta stipendia:
ornatus discendi apparatus, publica supellex litteraria,
accessione codicum, qui post PALATINÆ bibliothecae delectum
deprehensi sunt supernumerarii:
prouisa, & constituta orbitatis solatia, nouus viduarum fiscus;
atque hoc pacto ita honestatae operaे scholasticae,
ac ita remuneratus florentium magistrorum labor,
vt inde aliquis ad defunctorum deserta familiae pignora
fructus possit redundare:
ERNESTINAE pietatis instituta vindicata,
nouisque edictis munita, & confirmata;
profligata doctrinae, & disciplinae impedimenta:
nec non innumera alia signa PRINCIPALIS gratiae, & prouidentiae

eumulataque liberalitatis in scholam ILLVSTREM monumenta
vix videbantur posse augeri, reddique illustriora,
vt noua sub natalem diem DOMINICVM potuerint commemorari.
Aperuit tamen decimus quartus supremi mensis dies,
quo SERENISSIMI PATRIS PATRIAЕ nomine, & autoritate
facta sunt decreta, & publicata edicta
de discentium curriculis curatius, & religiosius constituendis,
habendo ingeniorum delectu, & maturitatis aestimatione legitima,
prohibendis inertibus ab altiore gradu,
vel relegandis ad alia vitae genera:
de dimissis ex ILLVSTRI schola,
subinde, maxime quando ad honorata ministeria volunt admoueri,
ad edenda academicae industriae specimina reuocandis:
adeo non piguisse SERENISSIMVM PATRIAЕ PATREM
impensae in rem scholasticam curae, & prouidentiae,
vt nondum desistere velit a GOTHANA pietatis, & litterarum officina
ornanda vberius, disciplina EIVS defendenda,
muniendaque legibus nouis.
Vix dici potest,
quam adiutos se, & recreatos sentiant publici magistri
ista principalis sapientiae, & prouidentiae suffragatione,
legumque, & intercessionis ad vindicandas disciplinae
offensiones autoritate?
Non desunt inter parentes, qui spes suas ambitione donant,
filiosque ad publicas scholas missos non fieri volunt;
sed censeri ad summa quaeque natos, aptosque:
ac ideo vera publicorum magistrorum iudicia
de suorum captu, studiis, moribus,
quae obstare videantur, quo minus ex tali ligno fieri possit Mercurius,
accusant **vt** inimica, imputantque affectui,
quoties illi suadent legitimos studiorum gradus,
ad perdiscenda artium fundamenta longiorem.

in

in curriculis inferioribus moram:
quoties vel propter ingeniorum tarditatem,
vel consuetudinis depravationem, & nequitiam pertinacem
ad rus, rastra, castraque aptiores pronunciant,
quam ad rostra, curias, chorum, forumque:
atque dum non pauci parentes, filiique recta consilia aspernantur,
publicae disciplinae subterfugiunt seueritatem,
& vel iners velus, quod in schola GOTHANA non carminatur,
alio curandum, & expoliendum mittitur,
vel cruda studia scholastica propelluntur in academias,
& ante legitimae maturitatis solidia, & fatis explorata documenta
male curati abeunt ad altiora;
inde autem reduces inanes,
tamque boni propositi, quam mentis culturae expertes,
offerunt se honoratis in patria ministeriis,
& efferunt impotentius, impudentiusque suffragatoribus obtrudunt,
quo minus niti suis possunt ingenii praesidiis,
ac inter exterros eminere sua virtute,
horumque sibi conciliare fauorem, & ad dignitates suffragationem:
ipsa sane res publica laborare incipit
obseffa vndique inertibus, & inutilibus terrae ponderibus,
profanorum ardelionum grege copioso,
qui desultoria leuitate ablati in academias,
inde hoc potissimum referunt,
vt studiose otientur, docte luxurient,
aestuent in vaporario, dum herba Nicotiana adoletur,
ac inter haec vituperent, explodantque, tanquam ineptias,
& inficetias insulsas
operas, & studia scholastica omnia,
offerant se imperitis, quotquot deterrere ab iisdem,
& sui similes efficere posse sperant;
eosque impleant odio, & fastidio tam scholasticorum institutorum,

quam publicorum magistrorum.

Huic hominum generi, & inualescentibus corruptelis
tempestiue opponuntur laudata edicta:
atque his dum vindicatur legum, & scholaisticae disciplinae sanctitas
sub imminentem SERENISSIMI PATRIS PATRIAЕ
lucem natalem,

ad hanc, qua potest, pietate excipiendam, prosequendamque
votis, & omnibus bonis, quae concipere pia mens potest,
merito consurgunt ILLVSTRIS GYMNASII
doctores, & alumni, ciues, exteri.

Et certe exterorum maxime res agitur,
dum in eorum non minus, quam ciuium usum
res scholaistica Gothana dudum prouidentissime constituta
religiose conseruatur, nouisque legibus ornatur.

Ita plenius, & incorruptius fruuntur PRINCIPALIS
prouidentiae munere,
qui ex remotis locis ad regiam FRIDERICIANAM confluunt,
inuitati celebritate scholae tam bene curarae,
procurataeque ad legem praescriptam tantae autoritatis.
Quod qui facere velint, possintque, ne desint,
iustum, aequumque usum est SERENISSIMO PATRIAЕ PATRI

inter exterorū quaerere
idoneos ad ornandum ludum Gothanum magistros:
idque piorum MAIORVM exemplo,
qui hanc pietatis, & litterarum officinam;
exteris non minus, quam ciuibus patentem,
ab exteris aequē, ac ciuibus regi, & custodiri voluerunt,
mandaruntque hoc munus semper iis,
quos integre & incorrupte in eo versatuos sperarent,
non quos commendaret aura, & gratia popularis.
Tanto minus dubitare potuit SERENISSIMVS FRIDERICVS
in hoc aemulari pietatem MAIORVM,

&

& pro ciuibus eligere exteros ILL. GYMNASI i praceptores,
quo saepius vidit, suos ciues se PRINCIPE ad rectiora studia
in hoc ludo conformatos
ab exteris certatim expeti,
& dum proferunt,
quæ ERNESTINAE pietatis, & FRIDERICIANAE sapientiae institutis
debent, studia,
illos ipsos allestant ad hæc proprius spectanda,
& usurpanda quasi ex fonte:
quae non ultima cauſa est tam copiosi, tamque constantis coetus
exterorum in ludo litterario Gothano:
ac nunc satis constat, institutos Gothae alumnos exterros ita celebrari,
vt praecipua Germaniae academia tres ex hoc ludo profectos,
doctrinae fama florentissimos,
accepit professores, pluresque expectet.
Non temere itaque inter FRIDERICIANAS virtutes,
laudesque imperatorias numeramus
scholasticae rei curam,
indulgentiamque paternam in exterros non minus, quam ciues,
discipulos, praceptoresque
scholae ILLVSTRIS,
votisque omnibus, & precibus curatissimis,
dum natalis DOMINICI solennia publicam pietatis
testificationem poscunt,
optamus, & rogamus,
vt PRINCEPS tam bonus, tam reipublicae salutaris,
tam fauens rei scholasticae,
tamque hoc pacto studiosus posteritatis, & populi futuri,
diutissime sit superstes,
SVAEQUE SERENISSIMAE DOMVS, populique sibi seruientis
pace, & incolumitate fruarur.
Concepta haec vota, pium, iustumque est,

enun-

enunciari, & amplificari in panegyri;
iaetarique tam insignes vtrtutes, laudesque imperatorias.
Libenter hoc negotium sibi dari passi sunt
duo CLASSIS SELECTAE alumni,

GVILIELM. GISBERTVS MAVRITIVS DE BERCHEM;
Eques Marcanus,

IOANNES AVGVSTVS VOCKERODT, Gothanus:

^{ILLE}
*de solida principalis indulgentiae laude, qua exteri litterarum studiosi
excipiuntur:*

^{HIC}
*de gloriose PRINCIPVM delectu, ad scholasticum munus ornandum
inter exterorum quaerentium viros idoneos,
quisque pro captu suo dicturi.*

Quod suscepimus pietatis officium

^{vt}

ILL. GYMNASII GOTHANI

PATRONI, ET FAVTORES

*sua adiuuent, & illustrent praesentia,
& postridie natalis DOMINICI,*

*die videlicet die IX. Augsti, hora II. post meridiem,
frequentes conueniant in auditorio CLASSIS I.*

*suo, & collegarum nomine
obseruantissime rogat*

RECTOR,

GOTHOFREDVS VOCKERODT.

PP. GOTHAE, pridie natalis DOMINICI,
VII. AUG. CCCCCXVIII.

LITTERIS REYHERIANIS.

65 E 12

652